យសោធរ YOSOTHOR
ផ្សព្វផ្សាយវប្បធម៌ខ្មែរ FOR KHMER CULTURE

ROYAL UNIVERSITY OF FINE ARTS

បាឋកថា Conférence

ទិដ្ឋភាពបីនៃលោកតាឃ្លាំងមឿងនៅខេត្តពោធិសត្វ

Les trois visages de Lok Ta Khleang Muang dans la province de Pursat

ដោយអ្នកស្រី / par Anne Guillou (CNRS-IRASEC) ជាភាសាខ្មែរនិងបារាំង (en khmer et en français)

ថ្ងៃសុក្រ ទី២៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៦ ម៉ោង៥:៣០ល្ងាច

នៅសាលសម្តែងក្នុងមហាវិទ្យាល័យបុរាណវិទ្យា នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទវិចិត្រសិល្បៈ

Vendredi, 29 Janvier 2016, 17h30 à l’URBA (derrière le musée national de Phnom Penh)

សូមអញ្ជើញចូលរួមស្តាប់ដោយមេត្រី

វិភាគទានពី with contribution from

- សប្បុរសជន
- សមាជិកយសោធរ
- មិត្តយសោធរ

FRIENDS KHMER CULTURE · Heritage Watch · Hanuman

- Individuals
- Members of Yosothor
- Friends of Yosothor

yosothor@gmail.com www.yosothor.org

ទិដ្ឋភាពបីនៃលោកតាឃ្លាំងមឿងនៅខេត្តពោធិសត្វ

ដោយ អ្នកស្រី Anne Guillou (CNRS-IRASEC)

លោកតាឃ្លាំងមឿងដែលមានទីបូជាមួយចម្ងាយប្រមាណ១០គ.ម.ពីក្រុងពោធិសត្វនោះ ខ្មែរស្គាល់ជាទូទៅនៅគ្រប់ទិសទី ដោយសារការគោរពបូជានោះមានលក្ខណៈទូលំទូលាយនៅក្នុងប្រព័ន្ធជំនឿខ្មែរទាំងមូល។ កាលដើមឡើយប្រហែលគ្រាន់តែជាអ្នកតាសាមញ្ញដែលមានដំបូកមួយជាសម្គាល់តែប៉ុណ្ណោះ (អ្នកស្រុកចាស់ៗនៅចាំរឿងនេះនៅឡើយ)។ អ្នកតានេះប្រហែលជាពីមុនមកទៀតជាមនុស្សដែលមានមែនពិត ហើយដែលល្បីល្បាញយូរៗទៅក៏ក្លាយទៅជាមហាបុរសអស្ចារ្យ ថែមទាំងមានប្រវត្តិនៅក្នុងព្រះរាជពង្សាវតារទៀតផង។ គេរៀបរាប់ថាគាត់ជាមេទ័ពបម្រើព្រះចន្ទរាជា (ស.វ.ទី១៦) ហើយនៅពេលមួយនោះគាត់ធ្វើអត្តឃាតក្នុងបំណងទៅករទ័ពខ្មោចដើម្បីវាយទ័ពសៀម។ នាទីគាត់នៅត្រង់នេះប្រៀបបីដូចជានាទីនៃឧកញ៉ាដែលគ្រប់គ្រងតំបន់ខាងលិចនៃប្រទេសកម្ពុជានៅស.វ.ទី១៦ដែរ គ្រាន់តែកពគាត់ជាកពមើលមិនឃើញ។ ក្រោយឆ្ងាយពីនោះមកទៀត នៅជំនាន់សង្គមរាស្ត្រនិយម លោកតាឃ្លាំងមឿងក្លាយទៅជានិមិត្តរូបនៃឯករាជ្យជាតិ ដ្បិតគេតែងរំលឹកពីជ័យជំនះរបស់គាត់លើបរទេសឈ្លានពានទឹកដី។

ទិដ្ឋភាពទាំងបីនេះមើលឃើញច្បាស់នៅក្នុងគំនិតមនុស្សគ្រប់ស្រទាប់នាពេលបច្ចុប្បន្ន (អ្នកភូមិផ្ទាល់, មន្ត្រីរាជការ, អ្នកនយោបាយជាន់ខ្ពស់, រាស្ត្រប្រជាដែលមកគោរពពីទីឆ្ងាយ)។

Les trois visages de Lok Ta Khleang Muang dans la province de Pursat

Anne Guillou (CNRS-IRASEC)

Grand-Père Khleang Muang dont le sanctuaire, situé à dix kilomètres au nord de la ville de Pursat, est connu de tous les Khmers, est un personnage complexe dont le culte reflète la richesse du système religieux khmer. Il a probablement d'abord été un esprit gardien de territoire (*neak ta*) représenté par une termitière (les anciens du village s'en souviennent encore). Il a été également très vraisemblablement un personnage historique mythifié dont les chroniques royales racontent l'histoire. Chef des troupes royales de Ang Chan Reachea (16ème s.), il aurait renoncé à la vie pour lever, au royaume des morts, une armée capable de battre l'armée siamoise. Il serait ainsi devenu le double invisible du Ministre qui administrait l'Ouest du Cambodge au 16ème s. Enfin, peut-être tardivement, au cours du *Sangkum* du Prince Sihanouk, il est devenu un héro national symbolisant l'indépendance du Cambodge et sa victoire sur les étrangers menaçant son territoire.

Ses trois aspects de Lok Ta Khleang Muang persistent jusqu'à aujourd'hui et sont honorés par des publics aux caractéristiques sociologiques différentes (villageois locaux, fonctionnaires et hommes politiques de haut rang, pélerins du Cambodge entier).